

Flygtrafiktjänst

Snabbfakta 1

Luftfartsverket (Lfv) ansvarar i fred för flygtrafiktjänsten i Sverige. Utbildning av flygledare sker i huvudsak vid Lfv:s skola belägen på Sturup (Flygtrafikledningsskolan Sturup, FLSS).

Ansvaret för flygtrafiktjänstens krigsorganisation åvilar däremot försvaret. För utbildning av flygtrafiktjänstpersonal för denna organisation har Flygvapnet (FV) organiserat en utbildningsenhet vid F5, Flygvapnets Flygtrafiktjänstskola (FFL) i Ljungbyhed.

Tyngdpunkten vid FFL läggs på utbildning av värnpliktsrekryterade reservofficersaspiranter i flygtrafiktjänst. Dessas krigsbefattning kräver självklart utbildning inom flygtrafikledningsområdet. Delar av Lfv:s grundutbildning ges därför dessa elever vid FFL.

Foto: Bo Dahlin

Arbetsmiljö för flygledare i flygplatskontroll.

Chefen för FFL, L. Engström, framför skolans emblem.

FFL – Flygvapnets Flygtrafiktjänstskola – är en av Flygvapnets fackskolor. Organisation, uppgifter och verksamhet grundas på Flygvapnets behov av central utbildning, samverkan och fackkompetens för att förbereda, organisera och vidmakthålla flygtrafiktjänstens krigsorganisation. Luftfartsverket (Lfv) ställer erforderlig personal till Flygvapnets förfogande och svarar för erforderlig fackkompetens. Produktionen styrs helt av Chefen för flygvapnet (CFV ProdV), medan facktjänstansvaret ålagts Lfv och chefen för flygtrafiktjänsten.

Text: Peter Larsson, Torbjörn Norén

Foto: Rickard Nilsson

- vad är det?

Utbildningsmiljön i FFL:s procedursimulator.

Snabbfakta 2

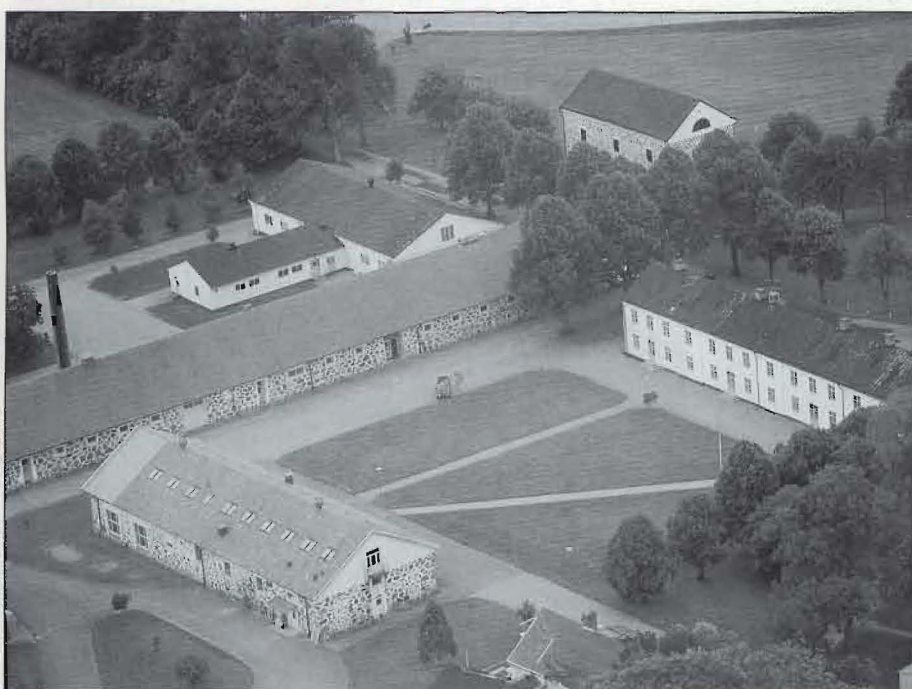
Utöver reservofficersutbildningen genomförs även utbildning av vpl trafikledarbiträden ingående i krigsorganisationens basförband. Dessa ingår som en aktiv del i flygtrafiktjänsten för att upprätta de kortbanor som ingår i FV:s basystem.

Även specialutbildning av flygledare ur Lfv ingår i FFL:s verksamhet. Syftet är att kunna använda dessa flygledare i flygtrafiktjänstens krigsorganisation.

Av praktiska skäl genomförs även viss grundläggande flygledarutbildning av flygledaraspiranter ur Lfv/FLSS.

Lfv svarar för FFL:s fackmässiga kompetens med chef, utbildningsledare och kurschefer/lärare. För militär utbildning, administration och teknisk tjänst avdelas personella resurser ur F5.

Herrevadskloster utanför Ljungbyhed är sedan 1973 säte för bl a FFL.

FFL är sedan starten 1973 beläget vid skånska Herrevadskloster strax utanför Ljungbyhed. Utbildning av Flygvapnets (FV) trafikledare var tidigare förlagd till (nu nedlagda stockholmsflottiljen) F2, Hägernäs (FTLS).

Produktionen består av:

- ▶ *Utbildning av reservofficerare i flygtrafiktjänst.*
- ▶ *Central grundutbildning av värnpliktiga trafikledarbiträden.*
- ▶ *Specialutbildning av flygtrafiktjänstpersonal till krigsorganisationen samt övrig personal inom fackområdet.*
- ▶ *Stabsuppgifter som sammanhållande för planering och genomförande av utbildning för flygtrafiktjänstens krigsorganisation inom Flygvapnet. Detta innefattar direktivrätt i fackutbildningsfrågor samt samordning med Lfv.*

Utbildning

Alla flygledare får sedan 1978 grundutbildning för att kunna tjänstgöra som fackmän för såväl militär som civil luftfart i fred, kris och krig. Behovet av befäl i flygtrafiktjänstens krigsorganisation tillgodoses genom kombinationen flygledare/reservofficer i flygtrafiktjänst.

Flygledare/reservofficer i flygtrafiktjänst. – Utbildningen genomförs i två etapper: 1) Grundläggande reservofficersutbildning – GFLU och 2) FOHS/ROK. Utöver detta krävs flygledarutbildning som fullföljs vid Lfv mellan de båda militära utbildningarna.

GFLU är en "frivillig" militär utbildning med plutonsbefälsnivå. Dessutom är det samtidigt en av rekryteringsvägarna till flygledaryrket. Utbildningen omfattar grundläggande

flygledarutbildning och militär/ledarskapsutbildning. Flygledarutbildningen ingående i GFLU syftar till facktjänstkompetens för flygplats- och inflygningskontroll med procedurteknik i fred, kris och krig. Den är även anpassad till såväl FV:s mål som Lfv:s kvalitetskrav (samverkan Lfv/FLSS).

Den militära utbildningen målinriktas tidigt mot flygtrafiktjänstens krigsbefattningar i basbataljon 85 och rollerna som chef, fackman och utbildare.

Utbildningen styrs enligt duglighetsmodellen. Kortare och längre tillämpningar genomförs, där eleven själv får bevis på sin förmåga.

Som ett viktigt led i förberedelserna för krigsplacering i norra Sverige ingår vintersoldatutbildning. GFLU avslutas med en tillämpningsövning vid krigsbas, där eleverna får tjänstgöra i kommandocentral och trafikledningskärra och leda riktiga flygplan under handledning. Även flygning med SK 60 ingår.

Med godkänd GFLU som grund anställs eleverna som flygledaraspiranter i Lfv vid FLSS, där utbildningen till flygledare fullföljs. Under tiden vid FLSS erhåller eleverna även en begränsad flygutbildning. Denna genomförs sedan 1974 vid F5. Den sista delen av flygledarutbildningen genomförs vid en lokal trafikledning någonstans i Sverige.

De flygledaraspiranter som placeras vid någon av de tre kontrollcentralerna erhåller cirka sex månaders kompletterande utbildning vid FLSS, innan den lokala utbildningen påbörjas. Efter examination anställs aspiranterna som flygledare.

Inom 18 månader efter anställning som flygledare erbjuds de att fullfölja reservofficersutbildningen. Den genomförs som ett allmänt skede vid FOHS (F 14/Halmstad) och ett fackskede sammanhållet av FFL. Utbildningen fördelas på flygtjänst, studietjänst vid Lfc, fack- och systemutbildning vid FFL respektive BBS/F14, tillämpnings-

Stor inlevelse krävs av både lärare och elever i simulator.

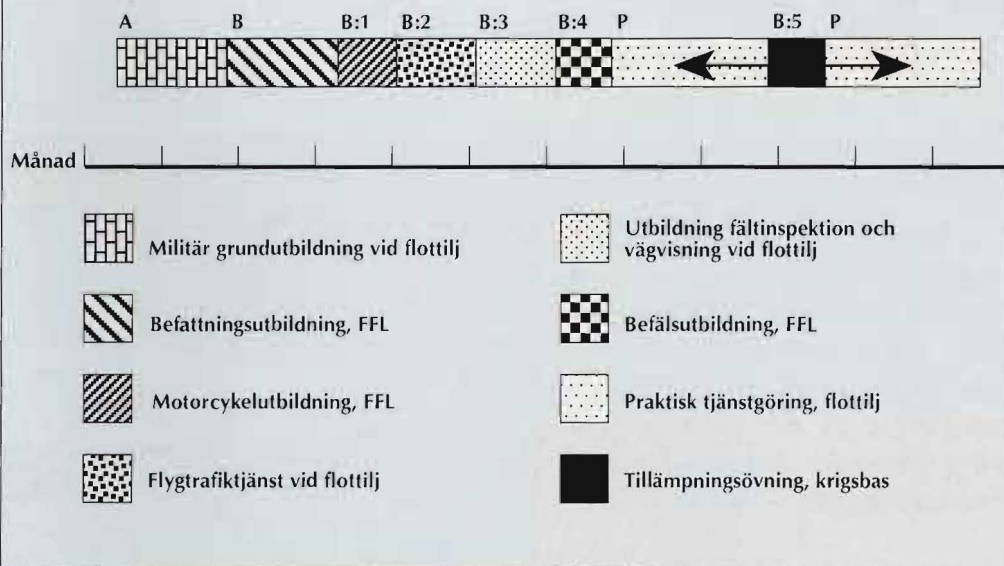
Ledarskap är nödvändigt både i rollen som flygledare och reservbefäl.

övning vid krigsbas och examen vid FOHS. Utbildningen omfattar totalt 15 veckor, varefter flygledaren anställs som reservofficer i flygtrafiktjänst. För

att placeras i nivå 5 och 4 krävs FKHS/ROK respektive MHS/ROK. FFL är kursanordnande fackskola för ingående fackskeden.

Delar av den grundläggande flygledarutbildningen (GFLU) för flygledarspiranter rekryterade direkt till Lfv genomförs vid FFL. Detta är en detaljerad utbildning under FLSS. Lfv svarar för hela kostnaden.

Utbildningscykel för trafikledarbiträde

Principiell utbildningsgång för reservofficerer i flygtrafiktjänst

VECKA 1 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 52

ÅR 1 GFLU/KURS 1450F Grundläggande flygledarutbildning

ÅR 2 Militärutbildning PB-nivå

ÅR 3 Behörighetsutbildning

ÅR 4 Flygledare Lfv →

ÅR 5 OHS/ROK AU FL OHS/ROK FU FL OHS/ROK FU FL

ÅR 6 Reservofficerer FV

FFL ATS Förband/division Flygtrafiktjänst bas. FFL
Lfv/FLSS FOHS Stril/Lfc Taktik och befälsutb. BBS

TLbi-utbildning

TLbi (trafikledarbiträde). – En viktig resurs, som behövs för att betjäna militära förband vid våra kortbanor, är "tlbi". De organiseras i motoriserade förband med trafikledargruppchef, trafikpost och vägvisare. De skall även kunna tjänstgöra i kommandocentral.

Alla får samma utbildning för att kunna tjänstgöra på alla befattningar. Gruppchefen har bil utrustad med flygradio, telefon och basradio (MIK-bil). Övriga har motorcyklar och basradio. De utbildas till autonomt uppträdande och med inriktning att grupperas fältmässigt.

Den centrala utbildningen på totalt tolv veckor omfattar dels fredsinriktad facktjänst för att kunna arbeta som biträde vid flottiljens trafikledning, dels krigsbefattningsutbildning innefattande gruppbefälsutbildning. I det första skedet ingår MC-utbildning vid F5:s fordonsutbildning. För närvarande genomförs två omgångar per år. Lokalt utbildas de värnpliktiga vid trafikledningen. Utbildning sker emellertid även vid basenheten i fältbesiktning och praktisk vägvisning med MC. Minst en veckas tillämpningsövning vid kortbana skall ingå under P-skedet. Denna utbildning genomförs vid F7 och F21/Se ÖN. Central vinterutbildning MC planeras bli förlagd under F15:s regi.

Specialutbildning

Specialutbildning för flygtrafiktjänstpersonal är verksamhet som utöver grundläggande utbildning till flygledare fordras för befattningar och uppgifter i flygtrafiktjänstens krigsorganisation. Den syftar endera till kontinuerlig uppdatering eller utveckling och förnyelse. Utbildningen är uppdelad i såväl facktjänst- och systeminriktade kurser.

Facktjänstinriktade kurser genomförs vid FFL, medan systeminriktade kurser genomförs vid F14/BBS respektive vid F20/StrilS. De systeminriktade kurserna ingår som paketkurser i system med kurser för övrig personal ingående bas- respektive strilförband. FFL ingår som facktjänstansvarig skola vid sådana systemkurser i samverkan med BBS respektive StrilS.

Vid FFL utbildas även bastroppchefer. Dessa har till uppgift att lämna militär informationstjänst vid flygplats – MIF.